

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 16.11.2004
KOM(2004) 760 galutinis

2003/0302 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą

dėl

**Tarybos bendrosios pozicijos priimant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl
prisijungimo prie dujų perdavimo tinklų sąlygų**

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą

dėl

Tarybos bendrosios pozicijos priimant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl prisijungimo prie dujų perdavimo tinklų sąlygų

1- PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo pateikimo EP ir Tarybai data
(dokumentas KOM(2003) 741 galutinis – C5–0644/2004 - 2003 m. gruodžio 12 d.
2003/0302(COD)):

Europos ekonominio ir socialinių reikalų komiteto nuomonės pateikimo data: 2004 m. birželio 2 d.

Europos Parlamento nuomonės pateikimo data, pirmasis svarstymas: 2004 m. balandžio 20 d.

Iš dalies pakeisto pasiūlymo pateikimo data: Nebuvo pateiktas joks iš dalies pakeistas pasiūlymas dėl politinės skubos. Visiems pakeitimai, kuriems pritarė Komisija, pritarė ir Taryba.

Politinio susitarimo Taryboje data: 2004 m. birželio 10 d.

Tarybos bendrosios pozicijos priėmimo data 2004 m. lapkričio 12 d.

Priedas Komisijos pranešimas

2- KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Šiame Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlyme numatoma papildoma priemonė Direktyvai 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančiai Direktyvą 98/30/EB. Juo siekiama nustatyti minimalius prisijungimo prie dujų tiekimo tinklų sąlygų reikalavimus.

Patirtis, įgyta ES dujų reguliavimo forume Madride, parodė, kad kokybiškas rinkos atidarymas yra toks pat svarbus kaip kiekybiškas. Nors Direktyvoje 2003/55/EB numatyta, kad rinka bus visiškai atverta ne vėliau kaip 2007 m. liepos mėn., valstybėse narėse priėjimo prie tinklų sąlygos trečiosioms šalims yra labai skirtingos. Tiek Direktyvoje 2003/55/EB, tiek pasiūlytame reglamente pripažįstama, kad trečiųjų šalių priėjimas prie tinklų yra labai svarbus atveriant rinkas ir sudarant sąlygas konkurencijai. Direktyvoje yra apibrėžiami tikslai, tačiau

reglamentu siekiama nustatyti minimalius reikalavimus atsižvelgiant į šį pagrindinį direktyvos elementą, t.y., priėjimą prie tiekimo tinklų.

3- PASTABOS DĖL BENDROSIOS POZICIJOS

Išskyrus 4.4 punkte paminėtus klausimus bendroji pozicija visiškai atitinka Komisijos pasiūlymo turinį. Keletas kitų Tarybos ir Europos Parlamento padarytų pakeitimų paaiškina reglamento nuostatas atsižvelgiant į jo suderinamumą su Direktyva 2003/55/EB, arba jį papildo.

Valstybės narės ne tik pripažino, kad toks reglamentas reikalingas, bet ir tai, kad jo taikymo sritys turi apimti daugiau negu tik tarpvalstybinių klausimų nagrinėjimą siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo ir diskriminacijos.

4- IŠSAMIOS KOMISIJOS PASTABOS

4.1 Į bendrąją poziciją visiškai arba iš dalies įtraukti pakeitimai, kurioms pritarė Komisija

1 pakeitimas: Šis pakeitimas yra priimtinas, jeigu jame pabrėžiamas poreikis panaikinti likusias prekybos kliūtis.

3 pakeitimas: Šiame pakeitime, kuriam Komisija pritaria, pabrėžiama, kad Komisija turi konsultuotis ir bendradarbiauti su atitinkama pramonės šaka.

4 pakeitimas: Priimtinoje pakeitimo dalyje numatomi paaiškinimai.

7 pakeitimas: Pasiūlytame sąvokos „tinklo naudotojai“ apibrėžime pateikiamas paaiškinimas ir supaprastinimas neapribojant Komisijos pasiūlyto apibrėžimo srities.

12 pakeitimas: Šiame pakeitime tekstas suderinamas su atitinkamomis Direktyvos 2003/55/EB nuostatomis. Joje taip pat atsižvelgiama į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse egzistuoja tam tikra konkurencija tarp vamzdinių sistemų. Galiausiai šioje pataisoje pripažįstama, kad reikia nustatyti tarifus siekiant sudaryti galimybes investicijoms į infrastruktūras, o taip pat investicijoms, kurių tikslas būtų dujų tiekimas, netrikdomas kokybės ir sąveikos problemų.

13 pakeitimas: Tarifų struktūrų konvergencija ir balansavimo tvarka leistų palengvinti ir pagerinti prekybos gamtinėmis dujomis sąlygas.

15 pakeitimas: Šis klausimas galėtų būti paliktas rinkai, kadangi perdavimo sistemos operatorius būtų suinteresuotas pateikti į rinką kuo didesnius pajėgumus.

18 pakeitimas: Šiame pakeitime kalbama apie svarbų aspektą, aptartą Madrido proceso metu. Tai apsaugotų perdavimo sistemos operatorius nuo neekonomiško tinklo naudotojų elgesio arba nuo nepatikimų tinklo naudotojų.

19, 26 ir 32 pakeitimai: Šiuose pakeitimuose pateikiami paaiškinimai.

20 ir 39 pakeitimai: Šie pakeitimai yra grindžiami savanoriškomis geros TPA praktikos gairėmis, dėl kurių buvo susitarta Madride, ir jomis užtikrinama pusiausvyra tarp konkurencingos rinkos reikalavimų ir tiekimo saugumo.

21 pakeitimas: Svarbu numatyti laikotarpį, per kurį būtų pasiūlyti nepanaudoti stabilūs pajėgumai. Kitaip tinklo naudotojai negalėtų pasinaudoti šia paslauga, jeigu iki eksploatacijos pradžios nebeliktų laiko reaguoti.

23 pakeitimas: Nukrypstančių tarifų ir naudojamų metodų bei informacijos apie tarifų struktūrą skelbimas yra konkretus skaidrumo reikalavimas, būtinas siekiant sudaryti sąlygas konkurencijai ir išvengti nesąžiningų ir netinkamų tarifų.

25 pakeitimo dalis: Svarbių perdavimo sistemos punktų, apie kuriuos reikia paskelbti informaciją pasikonsultavus su tinklų naudotoju, patvirtinimas turėtų užtikrinti, kad informacija apie svarbiausius rinkai punktus bus paskelbta.

28 pakeitimas: Šis pakeitimas atitinka Madrido gairių formuluotę. Jo turinys perimamas, nors formuluotė buvo pakeista Tarybos dėl teisinio aiškumo ir teksto nuoseklumo.

29 pakeitimas: Suderinti balansavimo režimai yra svarbūs tam, kad būtų netrukdomai tiekiamos dujos ir vystomos dabartinės sandorių rinkos.

34 pakeitimas: Šis pakeitimas yra naudingas papildymas ir atspindi atitinkamas Reglamento (EB) 1228/2003 nuostatas.

36 pakeitimas: Šiuo pakeitimu prisidedama didinant Komisijos darbo efektyvumą ir lengvinant jos pareigą pateikiant ataskaitą.

38 pakeitimas: Tinklų naudotojus įtraukus į standartinių sutarčių ir tinklų kodų vystymą padidėtų jų praktinė nauda ir taikymas.

40 ir 41 pakeitimai: Šie pakeitimai yra grindžiami savanoriškomis gairėmis, dėl kurių buvo susitarta Madride. Tinklo naudotojai turi žinoti, koks poveikis daromas įregistruotiems pajėgumams, siekiant imtis reikiamų priemonių, kad esant dabartinėms sąlygoms būtų patenkinti klientų poreikiai. Šiuo atžvilgiu skaidrumas turi būti kiek įmanoma didesnis.

4.2 Pakeitimai, kuriems pritarė Komisija, ir kurie neįtraukti į bendrąją poziciją

Nėra

4.3 Pakeitimai, kuriuos Komisija atmetė, ir kurie neįtraukti į bendrąją poziciją

1 ir 4 pakeitimas: Komisija negali pritarti toms pakeitimų dalims, kuriose numatyti galimi reglamento taikymo srities apribojimai tarpvalstybinei prekybai. Jeigu reglamento taikymo sritis bus apribota tarpvalstybinei prekybai, bus neįmanoma pasiekti esamų reglamento tikslų. Reglamento taikymo srities apribojimas tarpvalstybinei prekybai neleistų reglamentu užtikrinti reikiamo vienodų prisijungimo sąlygų lygio, ypač jeigu valstybėse narėse yra daugiau negu vienas perdavimo sistemų operatorius. Reglamentas yra svarbus visiems dujų tinklams, o ne tik jungtims su kitais tinklais. Todėl, jeigu reglamento taikymo sritis bus apribota tarpvalstybinei prekybai, pasiūlytas jo variantas taps beveik nebereikalingu.

2 ir 5 pakeitimai bei 6 pakeitimo 1 dalis: Iš šių pakeitimų galima susidaryti klaidingą įspūdį, kad tik transportavimas tarp valstybių padės sustiprinti konkurenciją ES, kadangi to būtų

galima pasiekti didinant rinkos dalyvių, galinčių tiekti dujas į ES, skaičių (t.y., valstybėse narėse ir į valstybes nares). (Taip pat žr. 1 ir 4 pakeitimo pastabas).

6 pakeitimo 2 dalis: Šiame pakeitime reglamento taikymo sritis apribojama perdavimo sistemos operatoriams, kaip apibrėžta Direktyvoje 2003/55/EB. Todėl jis nebūtų taikomas regioninėms perdavimo sistemoms ir nenumatytų vienodų priėjimo prie perdavimo tinklų sąlygų.

8 pakeitimas: Pakeitime nėra aiškiai skiriamos reglamente vartojamos pirminių ir antrinių rinkų sąvokos. Dėl to galėtų kilti nesusipratimų atsižvelgiant į su antrinėmis rinkomis susijusį 8 straipsnį „Prekyba pajėgumų teisėmis“.

9 ir 10 pakeitimas: Šiuose pakeitimuose apibrėžtų sąvokų tekste nėra, todėl jokių apibrėžimų nereikia.

11 pakeitimas: Apibrėžimas „svarbūs aspektai“ turėtų būti nurodytas prie reglamento pridėtoje gairėse, kad būtų galima jį lanksčiai ir greitai pritaikyti prie rinkos vystymosi. Sandėliavimo galimybių klausimi buvo sąmoningai neįtraukti į reglamento taikymo sritį, kadangi jų specifinius bruožus ir reglamento reikalavimus reikėtų nagrinėti atskirai.

14 pakeitimas: Šį pakeitimą būtų sudėtinga arba neįmanoma taikyti praktiškai dėl jo bendros formuluotės.

16 pakeitimas: Šiame pakeitime svarstomi klausimai nepriklauso reglamento taikymo sričiai.

17 pakeitimas: Šiuo pakeitimu siekiama įpareigoti pajėgumų savininkus nepanaudotus pajėgumus pasiūlyti antrinei rinkai. Nors Komisija pritaria pakeitimo tikslams ir siekiams, tačiau mano, kad esamų sutarčių atžvilgiu daugiausiai žadantis būtų ekonominis stimulus. Naujoms sutartims šis klausimas reglamentuojamas 5 straipsnio 2 dalyje.

22 pakeitimas: Šiuo pakeitimu būtų paliekama savo nuožiūra spręsti, ką reikėtų laikyti „ilgu ir ženkliai sutarčių perkrovimu“. Be to, pakeitimu būtų susilpnintos atitinkamos Komisijos teksto nuostatos. Reikia pabrėžti, kad nors dėl teisinių priežasčių su esamomis sutartimis reikia elgtis skirtingai, tačiau labai svarbu, kad naujose sutartyse būtų atsižvelgiama į tai, kad pajėgumų kaupimas konkurencinėje rinkoje yra neleistinas, ir kad turi būti vadovaujasi principu „naudokis arba prarask“.

24 pakeitimas: Šiame pakeitime nėra jokių papildomų naujų elementų. Svarbių aspektų apibrėžimus galima rasti 6 straipsnio 3 dalyje ir priede.

25 pakeitimo pirma ir paskutinė dalis: Su skelbimu susiję svarbūs aspektai dėl aiškumo turi būti nagrinėjami 6 straipsnio 3 dalyje. Dėl didelio išėjimo taškų skaičiaus kai kuriose perdavimo sistemose svarbu nurodyti bent išėjimo taškų, kuriuos reikia paskelbti, pajėgumų procentą. Šis reikalavimas nurodytas priede.

27 pakeitimas: Kadangi Europos perdavimo sistemose yra nemažai skirtumų, pakeitimas atrodo ankstyvas. Sistemos dydis, sandėliavimo galimybės ir kitos lanksčios priemonės PSO gali nulemti jos galimybes balansavimo paslaugų atžvilgiu. Be to, nuoroda į rinką grindžiamas balansavimo sistemas yra per daug neapibrėžta, kadangi ES dujų rinkoje yra skirtingos rinkos grindžiamos sistemos.

30 pakeitimas: Iš šio pakeitimo galima susidaryti klaidingą įspūdį, apriboti konsultacijų galimybes ir panaikinti galimybę įtraukti reguliavimo institucijas, kurios laikomos būtinomis siekiant užtikrinti nediskriminacinę ir skaidrią sutarčių sudarymo tvarką.

31 pakeitimas: Šiuo pakeitimu nebūtų leidžiama tinkamai konsultuotis su pramonės atstovais, kurios Komisija atrodo ypatingai svarbios.

35 pakeitimas: Nors Komisija kelis kartus pakartojo savo ketinimą tęsti glaudžias konsultacijas su pramone ir dujų vartotojais, instituciškai būtų neteisinga pagal komitologijos taisyklės įkurtą komitetą įpareigoti atlikti bet kokias konsultacijas.

37 pakeitimas: Kai kurioms valstybėms narėms lig šiol yra taikoma nuostata, leidžianti nukrypti nuo Direktyvos 98/30/EB. Siekiant užtikrinti nuoseklų Bendrijos teisės aktų, ypač Direktyvos 2003/55/EB 22, 27 ir 28 straipsnių ir aptariamo reglamento nuostatų taikymą, būtina numatyti išimtis ir nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo reglamento, kadangi reglamentu papildomos kai kurios direktyvos nuostatos, nuo kurių valstybės narės gali nukrypti.

42 pakeitimas: Dėl techninių priežasčių, susijusių su tinklo slėgio sąlygomis, kurioms taikomi pakeitimai apie juos pranešus likus nedaug laiko, paskelbtus pajėgumus dažnai reikia patvirtinti, prieš sudarant sutartis. Visų pirma tai taikoma trumpalaikėms paslaugoms ir paslaugoms, kurios pradėdamos teikti apie jas pranešus likus nedaug laiko.

4.4. Pakeitimai, kuriuos Komisija atmetė, ir kurie įtraukti į bendrąją poziciją

33 pakeitimas: Komisija mano, kad naudinga pabrėžti Europos piliečių ir bendrovių teisę, jeigu reikia, kreiptis į Teisingumo teismą. Tačiau Taryba, derindama 11 straipsnį su siūlomo reglamento reikalavimais panaikino 11 straipsnio visas 2, 3, 4 ir 5 dalį, įtraukdama Parlamento 33 pakeitimą. Komisija pritaria šiam Tarybos požiūriui, kuris sutvirtina reglamento nuostatas.

4.5. Tarybos įvesti pakeitimai

Panaikinami Komisijos pirminio pasiūlymo 2 straipsnio 23 ir 24 dalyje paminėti sąvokų „nauji rinkos dalyviai“ ir „maži dalyviai“ apibrėžimai. Komisija tam pritaria, kadangi sąvokos „nauji rinkos dalyviai“ ir „maži dalyviai“ yra aiškios. Tačiau su naujais rinkos dalyviais susijusios nuostatos reglamento tekste išliko.

Komisijos pasiūlymu Taryba 9 straipsnio 1 ir 2 dalyje sumažino komitologijos procedūros apimtį. Ji panaikino visus klausimus, kurie nebuvo įtraukti į gaires, pridėtas prie reglamento. Išliko tik tie klausimai, kurie jau nagrinėjami pridėtose gairėse. Klausimai, kuriuos Taryba išbraukė, galėtų būti nagrinėjami vėliau, t.y., pateikiant ataskaitą pagal Direktyvos 2003/55/EB 30 straipsnį (Antroji vidaus dujų rinkos direktyva).

Siekiant išvengti įspūdžio, kad bet kuriose prie reglamento pridėtose gairėse reikalaujama standartizavimo ir suderinimo ES mastu, Taryba įvedė naują dalį (9 straipsnio 3 dalis), skirtą klausimo paaiškinimui. Komisijos tikslas nebuvo Bendrijos lygiu suvienodinti prisijungimo prie tinklo sąlygų ir laikotarpių, o tik nustatyti minimalius prisijungimo prie tinklo standartus. Dėl šios priežasties Komisija pritaria 9 straipsnio 3 daliai.

Kad Direktyva 2003/55/EB būtų nuosekli, Taryba įvedė 16 straipsnį dėl „Leidžiančių nukrypti nuostatų ir išimčių“. Remiantis šiomis nuostatomis bus galima nuosekliai taikyti

Bendrijos įstatymus. Reglamento 16 straipsnyje Direktyvoje 2003/55/EB nustatytų leidžiančių nukrypti nuostatų taikymo sritis neperžengiama, o valstybėms narėms pagal leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Direktyvos 2003/55/EB 28 straipsnį suteikiama teisė taikyti laikiną nuostatą, leidžiančią netaikyti reglamento, kuri turi būti patvirtinta Komisijos.

Galiausiai, Komisija pritarė tam, kad reglamento įsigaliojimas būtų atidėtas vieneriems metams, lyginant su pirmu jo pasiūlymu. Be to, ji pritarė, kad prie reglamento pridėtos gairės neturėtų būti iš dalies keičiamos iki 2007 m. sausio 1 d. Kadangi Komisija mano, kad reglamento priede esančios gairės yra pakankamai išsamios, suprantamos ir sukurtos siekiant tinkamai patenkinti rinkos reikalavimus, ji taip pat gali pritarti šiam pasiūlymui.

5- IŠVADA

Komisija pageidavo, kad reglamentas įsigaliotų 2005 m., tačiau mano, kad birželio 10 d. (kvalifikuota balsų dauguma) priimtas politinis susitarimas ir po to 2004 m. lapkričio 12 d. priimta bendroji pozicija visiškai įgyvendins reglamente numatytus tikslus. Todėl Komisija pritaria bendrajai pozicijai.

Priedas

Reglamento dėl prisijungimo prie dujų perdavimo tinklų sąlygų pasiūlymas

Komisijos pranešimas

Sandėliavimas ir sandėliavimo galimybės nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

Todėl sandėliavimas ir sandėliavimo galimybės nebus nagrinėjamos reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nustatytose arba šio reglamento 9 straipsnio 2 dalyje iš dalies pakeistose gairėse.